ՍՈՒՐԻԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

سوريا

جريدة يومية سياسية حلب

مديرها المسؤول

وانيس يازجيان

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 177 — 27 ՇԱԲԱԹ 24 ՄԱՅԻՍ 1947, ՀԱԼԷՊ ԳԵՌՈՒԷ 2ԱՏԸ 15 Ս. Դ.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀԱՅՈՒՆ

Անկորնչելի Իրաւունքը

Ամէն անգամ՝ երբ հրապարակ կուգայ հայ չ'ազատագրուած հողերու հարցը՝ մեր հակառակորդները մեր փաստերուն կը հակադրեն «արդի ազգաբնական դրութիւնը» այն դժբախտ երկրամասին որ Տաճկահայաստան կը կոչենք անհարազատօրէն։

Մենք ստորագծեցինք այն ճարպիկ բանաձևը որ թուրք քաղաքական աճպարարները միջազգային դիւանագիտութեան երեսին կը շպրտեն որպէս իրաւական անառարկելի փաստարկութիւն.

— «Հայոց պահանջած հողերուն վրայ ոչ մէկ հայ կ'ապրի...»

Հայ ժողովուրդին պատմական և պապենական իրաւունքին վրայէն սպունգ քաշելու համար առաջ քշուած «արդի ազգաբնական դոյավիճակի» այս լիսի փաստարկումը որ դժբախտաբար միջազգային իմպերիալիստական շուկաներուն մէջ ունի իր մեղաւոր դնորդները։ Ասիկա ուրացումն է ամենատարրական արդարութեան և իրաւական հանրամանօթ սկզբունքներուն, որովհետև.

Անհատական թէ հանրային բոլոր իրաւունքները կորնչելի են միայն այն պարագային, երբ իրաւատէրը կամովին թոյլ կուտայ որ անցնի որոշ ժամանակաշրջան մը առանց պահանջելու և տէր կանգնելու իր իրաւունքին։

Իրաւական տարրական սկզբունք է նաև այն պարագան՝ որ ոչ մէկ ոճրագործ իրաւունք ունի օգտուելու իր իսկ ոճիրին ստեղծած դոյավիճակէն. այսինքն ոճրագործը իր ոճիրը ի չահ իրեն որպէս փաստ առաջ քշելու իրաւունք չ'ունի։

Բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներու օրէնսդրութեան մէջ մեր վերը մատնանշած երկու իրաւական սկզբունքները քաղաքական իրաւունքի և սեփականութեան հիմքի նուիրագործուած սկզբունքներ են, սկզբունքներ որոնք նոյնիսկ տեղ գտած են նախկին օսմանեան կայսրութեան օրէնքներուն և արդի այսպէս ասած՝ թուրք հանրապետութեան օրէնսդրութեան մէջ։

Ուրեմն.

Ջնաշխարհիկ թուրք հանրապետութեան ջնաշխարհիկ նախագահը Իսմէթ Ինէօնիւ՝ երբ վերջերս Ամերիկացի իր տէրերուն թղթակցին մը «Թուրքիոյ մէջ հայկական հարց գոյութիւն չունի» կը յայտարարէր, այդ յայտարարութիւնը համազօր էր միայն եղեռնագործութիւններու ստեղծած «փաստարուած իրողութիւնները» ի նպաստ եղեռնագործին իրաւական փաստ ներկայացնելու։

Իսմէթ Ինէօնիւի առաջ քշած «դէպիսը» համազօր է այն բանին, երբ ոճրագործը իր ոճիրին արդիւնքը կը ներկայացնէ որպէս փաստ, երբ մարդասպանը սպանեալին թաղօնին կը ներկայանայ որպէս օրինաւոր ժառանգորդ։

Սակայն մենք թուրքին և իր աւետարանական փերեզակներուն պէտք կը դպնք յիշել տալու թէ համաշխարհային դեմոկրատական խիղճը իրենց բոլոր յայտարարութիւնները և փաստարկումները պիտի ընդունի որպէս անբասանելի ծիծաղելի և արտառոց պաշտպանողական, որպէս քամահրանք արդարութեան և մարդկութեան սկզբունքներուն։

Որովհետև.

Հայ դատը հիմնուած է պատմութեան և արդի ժամանակներու միջազգային և օրինական անթիւ փաստաթղթերու վրայ, փաստաթուղթեր որոնք ստորագրութիւնը կը կրեն թուրքին և անոր քրիստոնեայ վաշխառու յանախորդներուն և որոնք այսօր իսկ՝ դեռ որպէս դիւանագիտական արդիականութիւն՝ կանանչ սեղաններու վրայ կուգան Մօտաւոր Արեւելքը շահագրգռող հարցերու ուսումնասիրութիւններու ընթացքին։

Սկսելով Սան-Սթէֆանոյի դաշնագրին 16րդ յօդուածէն, թուրքը պաշտօնապէս խոստովանած է «Արեւելեան Նահանգներու մէջ հայկական հոծ բազմութեան մը գոյութիւնը և հայոց ի նպաստ յանձնառութիւններ է ստանձնած։

Եթէ կրնայ առարկուիլ թէ երկկողմանի էր այդ դաշնագիրը՝ հապա ի՞նչ կարելի է ըսել Պերլինի դաշնագրին, որուն տակ ստորագրութիւնը կայ բոլոր մեծ և փոքր պետութիւններու լիազօրներուն և որուն 61րդ յօդուածը թուրքին վրայ պարտականութիւն կը դնէր Հայկական Նահանգներու (Վիլայէթը շարքիյէ) մէջ ի նպաստ հայերու բարենորոգումներ կատարել։

Ի՞նչ էր Արեւելեան Նահանգներու հայկական ինքնավար այն շրջանը, որուն վրայ դեռ 1913ին մեծ պետութիւններու որոշումով և Թուրքիոյ հաւանութեամբ որպէս կառավարիչ կ'ուղարկուէին երկու Եւրոպացի քաղաքական մարդիկ՝ Հոֆը և Վէսթենէնկը։

Ուրեմն մինչև 1914ի պատերազմը Արեւելեան Նահանգներ բնակուած դժբախտ հողամասին վրայ հայկական ստուար մեծամասնութիւն կար և այդ իրողութիւնը ի շարս ուրիշ դիւանագիտական փաստաթուղթերու զլխաւորաբար մեր վերը յիշած տօքիւմաններով նուիրագործուած էր։

Կայ սակայն աւելի կարեւորը, աւելի պոռացող փաստը և այդ թուրք խորհրդարանն է։

Թուրք խորհրդարանը մինչև 1914 Արեւելեան Նահանգներէն կ'ընդունէր կարեւոր թուով հայ եւրոփխաններ և այս՝ ոչ թէ հայոց Թուրքիոյ մէջ ունեցած ընդհանուր թիւին վրայ յենլով՝ այլ պարզապէս Արեւելեան Նահանգներու հայ մեծամասնութեան քուէներու ջախջախիչ մեծամասնութեան որպէս արդիւնք։

Անկնկալի փաստ է նաև այն իրողութիւնը թէ Արեւելեան Նահանգներու կալուածական սահմաններուն մէջ այդ երկրամասին անշարժ կալուածներուն աւելի քան 70 առ հարիւրը պռանդարուած է հայերու անունին և այս հակառակ թուրք տարրին և քիւրտ աւատապետներու անլուր բռնագրաւումներուն։

Թուրքիոյ հայկական նահանգներուն մէջ հայուն տիրական գոյութիւնը ապացուցանող այս և ուրիշ բազմաթիւ պաշտօնական փաստերու հակառակ՝ այս օր այդ երկիրը դարձած է անահման աւերակոյտի երկիր մը. արեւելքի ստեղծագործող մեծ ժողովուրդին անաւոր գերեզմանոցը, ուր քիւրտերը գլուխ հարիւր 2 հոգի կ'ապրի և այդ ցանցառ բնակչութիւնն ալ մեծ մասամբ բաղկացած է Բուսիլիէն թերուած ծոյլ և անպէտ գաղթականներու վոհմակներէն։

Այս քամնեցուցիչ փաստին վրայ է որ կը յենու Իսմէթ Ինէօնիւ և իր խուլ ականջները կը խցէ չի լսելու համար աղաղակը մէկ ու կէս միլիոն հայ մարտիկներու արիւնին որոնք իրաւունք կ'աղաղակեն, չի լսելու համար բողոքը ուրիշ մէկ ու կէս միլիոնի մը որ որպէս փոթորիկէն հալածական տեղիներ ցրուած են անհիւրնկալ օտար աստիրատակ և կը պահանջեն իրենց հայրենի օճախը դայն վերաշինելու և մոռնալու համար չարիքը. աստուածօրէն ներելու համար Իսմէթ Ինէօնիւներու և իրենց նմաններուն վարած այն խայտարղէտ ժողովուրդին որ թուրք կը կոչուի։

Մենք պիտի վերադառնանք մեր դատին արդարութեան ուրիշ առթիւ։

ՍԹԱԼԻՆ

Քանատա կը հրաւիրուի

ՕԹԱՎԱ.— Ցառաջիկայ Ցունիսին Մարաքախտ Սթալին Քանատա պիտի հրաւիրուի այցելութիւնը պիտի զուգադիպի Նախագահ Թրումանի Քանատա այցելութեան, յայտարարեց Մ. Հերիճ՝ Գաղթականութեանց Գործակցութեան Ֆէտերասիոնէն, Օթաւայի Համայնքներու Տան մէջ վիճաբանութեան մը ընթացքին։ Ան նոյնպէս պահանջեց որ Քանատա աշխատի սերտացնել իր քաղաքական և առեւտրական յարաբերութիւնները Սովետ Միութեան հետ, ինչ որ որոշ հանդարտեցում մը պիտի բերէ աշխարհի մէջ։

Բարբիզանները կը գրաւեն

ԱԹԷՆՔ.— Ցոյն նախարարական յանձնախումբեր Ամերիկեան դեսպանատան հետ կ'ուսումնասիրեն ամերիկեան օգնութեան գործածութեան ձեւը։ Որովհետև Ցոյն զինուորական հրամանատարութիւնը այս փոխառութեան 150 միլիոն տոլարը բանակին յատկացուելը կը պահանջէին։ Այս պահանջքը կը պաշտպանէ Մ. Ցաղտարիս, մինչդեռ նախապէս որոշուած էր 100 միլիոն տոլար (այսինքն տրուած օգնութեան կէսը) յատկացնել բանակին։

ԱԹԷՆՔ.— Ցոյն ըմբոստները Էսբրնէի հաւանեցան։

Պոյոռ Անգլ. եւ Ամերիկ. Ապրանքներու Դէմ

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԿՈՉՄԷ

ՊԱՂԴԱԴ.— Ռէօթէրի թղթակիցը կը գրէ.— Սառոյց ադրիւրէ մը տեղեկացայ որ Պլուտանի ժողովին մէջ Արաբ. Լիկայի առած զգաստի որոշումները ընդհանրապէս հետեւեալ կէտերէ կը բաղկանան.

Ա.— Արաբ երկիրները քննութեան պիտի ենթարկեն իրենց առեւտրական և քաղաքական դաշնագրերը Անգլիոյ եւ Ամերիկայի միջեւ։

Բ.— Պոյքոթի ենթարկել Ամերիկեան եւ Անգլիական ապրանքները։

Գ.— Վերաքննել Արաբ երկիրներու և յիշեալ երկու երկիրներու դիւանագիտական կապերը։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ

Ահաբեկչութիւնը Պիտի Դադրի Եթէ Բրիտանացիք Կրակմարը Վերցնեն

ԼԱՃՔ ՍԸԲՍԷՍ.— Մաքս Շէլիկման, այն փաստաբանը որ շնորհ խնդրած էր Տով Կրիւէրի համար, ներկայիս Մ. Նահանգներ կը գտնուի։ Ան ՄԱԿի ընդհ. քարտուղար Թրիկվի Լիի առաջարկ մը ներկայացուց ահաբեկչութեան դադրեցումի մը համար, այն պայմանով որ Բրիտանացիք կրակմարի դրութեան վերջ տան։ Այս պայմանով, կը յայտարարէ Մ. Թրիկվի Լիի ստացած հեռագիրները, հրեայ ահաբեկիչները վերջ պիտի տան իրենց գործունէութեան։

Հարցապնդուելով իր դիմումին տարողութեան և նկարագրի մասին, ան յայտարարեց թէ «պարզապէս անձնական» է, բայց «դիմադրական» կազմակերպութիւնները պատրաստ են այս պայմանները ընդունելու։

Մ. Թրիկվի Լի յայտարարեց թէ իր գործը չէր Բրիտանացիներէն պահանջել կրակմարը դադրցնել, այս պաշտօնը պատկանած ըլլալով Ինիչ Կոմիսէին, որուն առաջին նիստը պիտի գումարուի 26 Մայիսին։ Ուրեմն Շէլիկմանի առաջարկը պիտի փոխանցուի Ինիչ Կոմիսէի քննութեան։

Պուտ կը Մերժէ Զրէյի առաջարկը

ԲԱՐԻԶ — Մ. Լէօն Պլում մերժեց Մ. Զրէյի առաջարկը՝ ստանձնելու Եւրոպայի Միացեալ Նահանգներու Ընկերակցութեան Ֆրանսական Բաժնի նախագահութիւնը։

Կը գիտցուի որ Աշխատաւորական կուսակցութիւնը, որ հակառակ է Մ. Զրէյի ծրագրին, իր ազդեցութիւնը գործածած է Ֆրանսայի սոցիալիստ առաջնորդին վրայ, մերժելու համար իրեն եղած այս առաջարկը։

Կարեւոր Ժողով մը Մեծ Միւֆթիի Նախագահութեամբ

ԳԱՀԻՐԷ.— Պաղեստինի Արաբ. վերին կոմիտէի փոխ նախագահ Ճէմալ Պէյ էլ Հիւսէյնի երկի տեսակցութիւն մը ունեցաւ Վաշչապետ Նոքրաշի Փաշային հետ։ Տեսակցութիւնը շատ երկար տեւեց։

Վաշչապետին քովէն մեկնելէն վերջ Ճէմալ Պէյ էլ Հիւսէյնի հետեւեալ կարեւոր յայտարարութիւնները ըրաւ.

Պաղեստինի Արաբ. վերին կոմիտեն այս Ուրբաթ Գահիրէի մէջ ժողով մը պիտի գումարէ Մեծ Միւֆթի Հաճ Էմին էլ Հիւսէյնի նախագահութեամբ։

Պաղեստինի արաբները որոշած են չընդունիլ Միջազգային Ցանձնախումբը որ Յուլիսի 9ին Պաղեստին պիտի գայ։ Նոր Եորքէն հասած լուրերը կը հաւատան թէ Արաբ. պատուիրակութիւններն ալ որոշած են չընդունիլ այդ յանձնախումբը։

Պաղեստինի կառավարութեան ընդհ. քարտուղարին հետ տեսակցութիւն մը ունենալով տեղեկացայ թէ այդ յանձնախումբը կը բաղկանայ 60 անդամներէ։ Այս թիւին մասակը կազմեն անդամներն ու պատասխանները։

Տպարան ԱՆԻ Սայիպ – Հալէպ

Հայրենադարձ Արուեստագէտների Ցուցահանդէսը

Վաղուց չէ, ինչ նրանք եկել են հայրենիք և Սովետական Հայաստանի հասարակութիւնը թերեւս ոչ բոլորի ստեղծագործութիւնների հետ է ծանօթ։

Այս տեսակէտից Երեւանի Նկարիչների տանը կազմակերպուած հայրենադարձ նկարիչների ցուցահանդէսը անշուշտ չափազանց գովելի նախաձեռնութիւն է։ Այս ցուցահանդէսը կրկին անգամ ապացուցում է, թէ ինչպիսի ուշադրութիւնամբ են շրջապատուած հայրենադարձ արուեստագէտները Սովետական Հայաստանում։

Անհամանձնելի վիճակ է բաժին ընկել արտասահմանի հայ նկարիչներին։ Կորուած լինելով հայրենի հողից, ապրելով տարբեր երկիրներում և կրելով տարբեր մշակոյթների ազդեցութիւնները՝ նրանք տարբեր բնութիւններ են վերարտադրել, արուեստի (երգեմն նոյնիսկ ֆորմալիստական) տարբեր հոսանքների են դաւանել, ունեցել են տարբեր նպատակներ ու փնտռտուքներ, և չի եղել նրանց ստեղծագործութիւնների մէջ ընդհանրութեան հասցնող ոչ մի խոչոր ազգային։ Նրանց համար այդպիսի ազդակներ կարող էին լինել՝ աշխատաւոր ժողովրդի սոցիալական պատէրը, խորը իրականութեան և ձեւով ազգային փընտռուտքների և վերջապէս մշակական աշխատավայրը։ սակայն գրանք երեւոյթներ են, որոնք հայրենադարձի միջավայրում զրկուած են իրականացման հնարաւորութիւններից։ Ահա թէ ինչո՞ւ առաջին տպաւորութիւնը, որ ստանում ենք ցուցահանդէսից՝ դա նրա խայտաբղետութիւնն է։

Մի այլ հանգամանք, որ պէտք է նկատի ունենալ, դա չատ նկարիչների լուրջ մասնագիտական կրթութիւնից զուրկ լինելն է, որն արդէն ոչ միայն հետեւանք է պարզունակ աշխարհում գոյութիւն ունեցող պայմանների։ Եւ եթէ չնայած այս հանգամանքին մենք ցուցահանդէսում կարող ենք նշել բաւականաչափ շնորհալի, իսկ երբեմն նոյնիսկ տաղանդաւոր գործեր, ապա դա նախ և առաջ պէտք է վերագրել նրանց ստեղծողների լուրջ ունակութիւններին, աշխատասիրութիւնը և զէպի արուեստը տածած յաջող մոլեռանդ սէրը։ Այդ իսկ պատճառով ցուցահանդէսը խայտաբղետ է նաեւ իր մասնագիտների բրոֆէսիոնալ ու ստեղծագործական մակարդակներով։

Ցուցահանդէսի նկարչական բաժին ամենաուրջ ուժը, անառարկայ, Յարութիւն Կալենցն է (Լիբանան)։ Ցանձին կալենցի մենք գործ ունենք մի վերին ասպեանի շնորհալի և տակաւին զեռ երիտասարդ արուեստագէտի հետ, որը շնորհիւ միայն և միայն սեփական ջանքերի և ստեղծագործական հարուստ խառնուածքի, արդէն լուրջ արդիւնքների է հասել թէ գեղանկարչութեան, թէ գրաֆիկայի և թէ քանդակագործութեան մէջ։

Իր շատ և շատ բանակիցների նման արտասահմանեան ազգային օրքանոցներից ու զգրոցներից քիչ բան ստանալով կալենցը, թերեւս թերուս, խնդասիրում է զուրս գալ ինքնուրոյն կեանք, Սուրիայի և Լիբանանի քաղաքներում և ճանապարհների վրայ բախուում է որքի և հայրենազուրկի անմիջիապէս վիճակի հետ և օր-օրի ստեղծագործէն աճելով աճելով հասնում է ճանաչուածութեան, գժուար ճանաչուածութեան։ Նա մասնակցում է օտար և հայ նկարիչների ցուցահանդէսներին, ունենում է անհատական ցուցահանդէսներ և ամենուր գտնում է յաջողութիւն։ Արուեստագէտին առանձնապէս մեծ յաջողութիւն է բաժին ընկնում 1939 թուին Նիւ-Եորքեան միջազգային ցուցահանդէսում, որտեղ նրան էին պատանում Լիբանանի տաղաւարի քանդակագործական պատները։

Կալենցն օժտուած է գոյնի նուրբ զգացմունքով։ Իր երիտասարդ էվոլուցիան սկսելով շաղանակագոյն գամմայից («եղբայրներ»)։ Նա այն հասցնում է մինչ որ երգկոտ երկնագոյն կոլորիտ, որն իր մէջ լիբիկական տարբը զարմանալիօրէն համակերպում է տեքստրաթիվ տարբերի («Կինոն», «Ասկեծամիկներ») և որը (կոլորիտը) տակաւին զեռ կարիք է զգում նիւթականութեան։ Երբեմն Կալենցի երկնագոյն կոլորիտը տեղի է տալիս տաք ու մշուռ բների և նա կարողանում է կոտորել զամել արեւի ողջ ջերմութիւնն ու ուժը («Արեւոտ գիւղը»)։

Կալենցը բացմաժանր ստեղծագործող է, նրա գործերն օժտուած են անվիճելի կուլտուրայով, վրձնին հարազանց չափազանց վարժ է և կենդանի։

Ձիշդ նոյնպիսի կեանքի ճանապարհ է անցել Յովհաննէս Աստուրեանը (Սուրիա), որի անհատական ցուցահանդէսները Սուրիայում և Լիբանանում իրենց երիտասարդ հեղինակին զգալի համբաւ են բերել։ Աստուրեանը իւղաներով և ջրաներով աշխատանքներում որոշ սիմպոլիստական գծերի կողքին առկայ են բնութեան ուեալ վերարտադրութիւները, ընդ որում յատկապէս արեւելեան բնութեան՝ իր լճացած արեւով և այդ արեւով ողողուած բնութիւնով ու կաւածեւի տնակներով։ Առանձնապէս արժէքաւոր են Աստուրեանի վարպետորէն կատարուած ջրաներով էդիւանները, որոնք իրենց տեսակի մէջ հասցուած են ուսարտաւուծութեան։

Նարուճաթի

Ցունատան մէջ

ԱԹԻՆԻ.— Ցունատանի վարչապետ Մաքսիմոս Ռէգպէրի թղթակցին յայտարարեց թէ Ցուն կառավարութիւնը պատրաստ է բարիդիպանութեան ներման շնորհի պայմանաժամը երկարաձգել։

Վարչապետ աւելացուց. «Մենք օտար քննիչներ պիտի հրաւիրենք, որ իրենց աչքով տեսնեն թէ այն ըմբոստները որոնք իրենց զէնքերը կը յանձնեն, կառավարութեան կողմէ կը գտնեն այն բնական վերաբերմունքը, որ կը գտնէ որեւէ յոյն քաղաքացի»։

Այսօր Աթինք կը հանդի ամերիկեան զինուորական պատուիրակութիւնը, ուսումնասիրելու համար յոյն բանակին պէտք ունեցած ռազմամթերքը։

Ամերիկայի կարծիքը հրաշագործ Աւագի մասին

Եգիպտոսի Ախպար էլ Եօմ շաբաթաթերթի թղթակիցը Նիւ-Եորքէն կը գրէ Աւագի մասին։

Աւագ ամերիկեան մամուլին առաջին նիւթերէն մին է երկու շաբաթէ ի վեր։ Ամերիկացիներուն մեծ մասը այսօր շուարած վիճակի մէջ են Աւագի հանդէպ, և կը մտածեն որ արդեօք Արեւելքը իր անծանօթ միջոցներով պիտի յաջողի՞ իրականացնել ինչ որ ձախողութեան մատնեց արդի բժշկութիւնը...։

Աւագ Յակոբեանի Իրանէն Գալիֆորնիա հասնելը մեծ հետաքրքրութիւն յառաջացուց Միացեալ Նահանգներուն մէջ։ Ժողովուրդը երկու մասի բաժնուած է, մէկ մասը կը հաւատայ միւս մասը կը տարակուսի...։

Մամուլը սկսաւ պատմութիւններու շարք մը գրել Աւագի մասին, սոնց մէկ մասը կը քննադատէ զայն, միւս մասը կը պաշտպանէ։ Եթէ քանի մը շաբաթ անցնի այս այցելութիւնէն պիտի սկսինք լսել նոր երգեր. «Երանի թէ Աւագ գիս բուժէր քու սէրդ, ա՜խ է Աւագը որ ինձ վերադարձնէ իմ սիրուհիս...»։ Միւս կողմէ Մ. Մայէր կ'առաջարկէ որ Աւագ յանձն առնէ իր ֆիլմերէն մէկուն մէջ դերասան։ Աւագը մաղերուն ձեւը արդէն մօտայ եղաւ ամերիկահիներուն համար և այս բոլորը զարմանալի չեն որովհետեւ մարդիկ այս օրերուն սկսան ամէն բան նի հաւատալ։

Աւագ Ամերիկա եկաւ մասնաւոր հրաւէրով մը, Պ. Գրիկոր Առաքելեանի կողմէ, որ Մ. Նահանգներուն ամենահարուստ գիրքի տէրը կը նկատուի։ Պ. Առաքելեան Աւագը հրաւիրեց որ բուժէ իր տղան որ այժմ 37 տարեկան է։ Այս պարոնը բաւական ժամանակէ է վեր ջղային տագնապի մը մատնուած է, և մարմնին մէկ մասը կաթուած իջեցուցած է դէպքի մը ետեւէ։

Այնպէս որ այսօր Աւագի գտնուած քաղաքը կոյրերու, կաղերու և զանազան հիւանդներու քաղաքի մը վերածուեցաւ։

ՄԱՔԵՆԻԱԿԱՆ ՈՒԺԸ

Այսօր Ամերիկայի մէջ չատեր կը հաւատան մաքենական ուժի մասին, և կ'ըսեն թէ անհրաժեշտ չէ որ Աւագ կեղծ մարգարէ մը ըլլայ, կրնայ ըլլալ որ ան մաքենական քուշով քնացնող մը է, մանաւանդ որ մաքենական ուժը ընդունուած է և չատ անգամներ յայտնած է բուժել։ Պ. Առաքելեան յայտարարեց որ թէեւ Աւագ տակաւին իր տղան բոլորովին չէ բուժած, սակայն լաւ ազդեցութիւն մը ձգեց հիւանդին վրայ, զաւակս առաջուընէ չատ հանգարտ վիճակ մը ունի։

ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԶՕՐ

Այս միլիոնատէր Աւագը հրաւիրեց երբ յոյսը բոլորովին կորեց արդի բժիշկներէն, մանաւանդ Ամերիկայի ամենանշանաւոր բժիշկները անզօր մնացին այս հիւանդութեան առաջ և ոչ իսկ կրցան մեռամբ մը թեթեւցնել առնոր հիւանդութիւնը։

Միլիոնատէր Առաքելեան իր տղուն բուժելուն համար բժիշկներուն համար ծախսած է 300 հազար տոլար։ Ո՞ՒՐ է ՀՐԱՇՔԸ

Հակառակ անոր որ Աւագ երկու շաբաթէ ի վեր Ամերիկա հասած է. տակաւին ոչ մէկ փաստ կայ որ պիտի յաջողի այս հիւանդութիւնը բուժել...։ Այս պարագան պատճառ մը եղաւ որ տղուն հայրը և Ամերիկեան կարծիքը կասկածին Աւագի զօրութեան...։

Երբ Ամերիկա մամուլը տեղեկացուց Աւագի Գալիֆորնիա ժամանումը. Ամերիկայի մէջ գտնուող բոլոր կոյրերն ու կոյրերը որոշեցին Գալիֆորնիա երթալ Աւագին այցելելու համար։

Պ. Առաքելեան տեսնելով որ այսպիսիները ահագին ծախսերու պիտի ենթարկուին, և ճամբորդութեան տաժանգներուն պիտի դատապարտուին կոչ մը ուղղեց յայտարարելով որ քիչ մը սպասեն մինչեւ որ Աւագ կարենայ փաստել թէ բժշկելու կարողութիւն ունի...։

Հակառակ այս կոչին մեծ թիւով հիւանդներ հասան Գալիֆորնիա, որովհետեւ ասոնք այլեւս ճանձրացած էին զեղերէն և բժիշկներէն ու ասոնցմէ յոյսերնին կտրած, որով երբ Աւագի մասին լսելին դարձեալ յուսադրուեցան եւ անոնցմէ հազարաւորներ Գալիֆորնիոյ պանդոկներուն մէջ տեղ ապահովեցին, օգնականներու, հոգեկանքերու մէջ տարակայ ապահովեցին որպէսզի կարենան օր առաջ Գալիֆորնիա հասնիլ։

Աւագ առաջինը չէ իր տեսակին մէջ որ Ամերիկան տեսած է, չատեր եկած և անհետացած են առանց աղմուկի, սակայն այն պայմանները որ շրջապատած են Աւագը պատճառ դարձան անոր մասին այսքան մեծ բրօբականտ մը ըլլալուն, որովհետեւ ան եկաւ աշխարհի միւս կէսէն, յետոյ չատ մագտ անձնաւորութիւն մըն է։ Անոր կոլոմբոքը, երկար մազերը, փայլուն պատմուճանը մեծ ազդեցութիւն ունեցան, մամուլը անոր երեւոյթը «Ֆոթոժէնիք» նկատելով, իր թերթերուն մէջ մեծ տեղ տուաւ անոր նկարներուն...։

Անոր ածուխի նման սեւ ու երկար մազերը, կլոր մօրուքը պատճառ եղան որ ուրիշ տարաձայնութիւն մըն ալ տեղ գրաւէ որպէս «արդի Ռաբսուտինը», սակայն բոլոր ամերիկացիները անխտիր կը մաղթեն որ Ռաբսուտինին անունը նման անոր երեւոյթին և ոչ իսկ մարդուն, որովհետեւ Ռաբսուտինի չատ չար հոգի ունեցող անձնաւորութիւն մըն էր, մինչ Աւագ չատ ազնիւ է ու կը մաղթեն որ ան բարի մարդ մը մնայ...։

Այս առթիւ հետաքրքրական պարագաներ չատ պատահեցան. մէկ հատը պատմենք, ծեր կին մը կ'երթայ ան տունը ուր կը գտնուի Աւագ, երբ կ'ուզէ զինի տեսնել տան տէրը կը պատասխանէ թէ Աւագ չատ յոգնած է և չի կրնար մարդ ընդունիլ։

Կինը զարմացած կը պատասխանէ, եթէ Աւագ ուրիշ մարդոց պէս կը յոգնի, ուրեմն ինչպէ՞ս կը բուժէ մարդիկը...։

Ի վերջոյ, Ամերիկայի բնակչութիւնը ամբողջութեամբ կը սպասէ այս մարդուն տարած ջանքերուն արդիւնքին. թէ մինչ պիտի կարենայ ընել...։

Երգչուհի Լիդիա Մամաջանեանի Համերգը

Կոմիտասի անուան Երեւանի Պետական Կոնսերվատորիայի վոկալ բաժնի ամբիոնը այս օրերս կազմակերպեց պատմական ցիկլային համերգ։

17—19դդ դարերի իտալական, ֆրանսական, անգլիական և գերմանական կոմպոզիտորներ Սկարլատիի, Լատսի, Մարտինիի, Զեսսիի, Պերգոլեզի, Պերսելի, Հենդելի, Գլուկի և Պեթովենի հազուագիւտ կատարող վոկալ ստեղծագործութիւնների կատարումով հանդէս եկաւ Պետկոնսերվատորիայի վոկալ ֆակուլտետի ասիստենտ երգչուհի Լիդիա Մամաջանեանը։ Նա իր ջերմ ու անմիջական կատարմամբ ցուցադրեց կլասիկ վոկալ երաժշտութեան հետաքրքիր նմոյշներ, որոնք, բացի ակադեմական նշանակութիւն ունենալուց, ունկնդիրներին ծանօթացրին նշուած ժամանակաշրջանի գեղարուեստական և երգեցողական կուլտուրայի ոճային և կատարողական առանձնայատկութիւններին։ Առանձնապէս ուշադրութեան արժանի էր Պեթովենի «Ագելիդայի» և այլ ստեղծագործութիւնների կատարումը։

Երգչուհուն նուագակցում էր դաշնակահարուհի Ա. Սամուէլեանը, որը իր մտածուած և չափաւոր ընկերակցութեամբ կապում էր անսամբլային ներդաշնակ ամբողջութիւն։

Համերգից առաջ ներածական խօսքով հանդէս եկաւ երաժշտագէտ Ե. Գիլիեանն, որը ունկնդիրներին հանգամանօրէն ծանօթացրեց կատարուելիք ստեղծագործութիւնների բնոյթին։

ՍՈՎԵՏԱՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԵԾ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՍ

Քարն էլ ծաղկեցաւ... Օ՜, երգ իմ, դու էլ զմրգա այնպէս,
Ինչպէս մայիսեան ջրերն են զալիս,
Դեռ Հայրենիքի գագի գաւառներ շատ պիտի ըմպեմ՝
Մինչեւ հող դառնայ կակաչը լեզուիս...
Կ'սուզուէր աշխարհն անդունդը վշտի հազար տարիներ,
Քարայր կը դառնար զանկը մարդկային՝
Թէ ապտնօրէն քո գաւակները բոլորանուէր
Թշնամու մահով բեզ կեանք շահային...
Դու խաղաղութիւն ծիածանեցիր քո արեան գնով։
Եւ մայիսներդ են անա խնկարկուում,
Եւ անա որպէս ոսոխիդ վերջին աչքերը մեռնող՝
Սպիանալով վերերդ են փակուում՝...
Ու ծաղկում ես դու եւ անբաժան է քո մասների պէս
Եղբայրութիւնը ժողովուրդներդ,
Մատներդ են նրանք ու քո բռունցքով նորից կ'յաղթես՝
Թէ սեւ ուժերը ծուռ նային աստղիդ...
Դու պիտի բոլո՛ր գարուններդ ըմպես քո յաւերժի մէջ՝
Քանի ծուկերը լա՛ց են լոյսի տակ,
Ինչպէս որ չունի տիւգերին սկիզբ՝ այնպէս չունի՛ս վերջ՝
Դու սովաններիս աստղերով ծուլուած անմահ
արեզակ...։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԻՐԱԶ

ԿԷՍ ԿԱՏԱԿ, ԿԷՍ ՇԻՏԱԿ

Միոտանի Սագերը

Զուարճաբեր թագաւորը ուրախ էր,
Երբ հոճային համեստ տունը յանախէր։
Ձիրան օր մը, չատ մը սագեր մէկ ոտքով
Կեցած էին, խնամ անասրբեր իրենց քով։

Վեհագանը հարցուց անոր գարմանքով.
— Ինչո՞ւ համար ձեր սագերն են մէկ ոտքով։
Միտոս հոճան չուտով տուաւ պատասխան
«Թրչի» մը պոռաց, սագերն իսկոյն դէն փախան։

Արքան նեղուած, գոռաց ձայնով մ'ահագին,
— Ըսէք «Մէ՞կ է թէ երկու, ոտքը սագին»,
Հոճան հանդարտ պատասխանեց անխրտով։
— Վախէն դուք ալ կրնաք փախչիլ չորս ոտքով։

Զ. Ռ.

Ուսուցիչ եւ աշակերտ

ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ.— Ըսէ նայիմ, Թոմօ, մինչ կրոնքի կը պատկանիս։ Ծնողքդ եկեղեցի կ'երթա՞յ թէ սինակոգ։
ԱՇԱԿԵՐՏԸ.— Սինէմա կ'երթան, միւսիս...

Ռ.

Հացկերոյթ

— Ինչպէ՞ս էր բարեկամիդ տուած հացկերոյթը։

— Բարեկամս շատ կծծի է... սեղանին վրայ թէեւ տանուրվից հոգի էինք, բայց չորս հոգիի պէս կերանք։